

prima instanță: T. Avasiloaie
instanța de apel: M. Guzun, I. Cimpoi, V. Brașoveanu

nr. 3ra-1753/16

ÎNCHEIERE

07 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Ion Druță
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de
Departamentul Instituțiilor Penitenciare

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Olgăi Chirvas împotriva
Departamentului Instituțiilor Penitenciare, Penitenciarul nr. 9 Pruncul cu privire la
achitarea indemnizației

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016, prin care a fost
respins apelul declarat de Departamentul Instituțiilor Penitenciare și menținută
hotărârea primei instanțe

constată:

La 21 mai 2015 Olga Chirvas a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Departamentului Instituțiilor Penitenciare, Penitenciarul nr. 9 Pruncul cu
privire la achitarea indemnizației.

În motivarea acțiunii a invocat că la 10 august 2012, a înregistrat căsătoria
cu Victor Chirvas și din 02 ianuarie 2013 s-a aflat la întreținerea soțului, fapt
confirmat prin carnetul de muncă.

Afirmă că la 10 septembrie 2013 a născut copilul Nicoleta Chirvas, iar din
data de 05 februarie 2015 în legătură cu graviditatea s-a aflat în concediu medical,
care expiră la 10 iunie 2015.

Explică că soțul ei Victor Chirvas, în baza contractului privind îndeplinirea
serviciului în cadrul sistemului penitenciar nr. 35 din 01 noiembrie 2010 a fost
angajat pe o perioadă nedeterminată în funcție de șef de sector al serviciului
activitate educativă în Penitenciarul nr. 10, ulterior a fost transferat la Penitenciarul
nr. 9, unde activează până în prezent.

Indica reclamanta că, fiind șomeră la 17 februarie 2015, s-a adresat către
administrația Penitenciarului nr. 9, cu cerere prin care a solicitat achitarea
indemnizației pentru concediul medical la locul de muncă a soțului.

Relevă că prin răspunsul nr. 8-G-2/15 din 25 februarie 2015 eliberat de Penitenciarul nr. 9 cererea a fost respinsă, comunicându-i că contabilitatea Penitenciarului nu este în drept să-i achite indemnizația cu privire la concediul prenatal și postnatal pe motiv că salariul efectivului de trupă și corpului de comandă din sistemul penitenciar nu achită contribuții de asigurări sociale, aceștia nu au calitate de asigurați și nu poate beneficia de indemnizație de maternitate.

Notează că la data de 27 martie 2015 a expediat în adresa Departamentului Instituțiilor Penitenciare o cerere prealabilă, solicitând achitarea indemnizației pentru concediul medical de maternitate de la locul de muncă a soțului și indemnizația pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, însă la cererea prealabilă nu a primit răspuns.

Indică că conform art. 124 alin. (1) Codul muncii concediul de maternitate și concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului se acordă femeilor salariate și ucenicilor, precum și soțiilor aflate la întreținerea salariaților, li se acordă un concediu de maternitate ce include concediul prenatal cu o durată de 70 de zile calendaristice (în cazul sarcinilor cu 3 și mai mulți feți – 112 zile calendaristice) și concediul postnatal cu o durată de 56 de zile calendaristice (în cazul nașterilor complicate sau nașterii a doi sau mai mulți copii – 70 de zile calendaristice), plătindu-li-se pentru această perioadă indemnizații în modul prevăzut la art.123 alin.(2).

Iar, alin. (2) din același articol prevede că în baza unei cereri scrise, persoanelor indicate la alin. (1), după expirarea concediului de maternitate, li se acordă un concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, cu achitarea indemnizației din bugetul asigurărilor sociale de stat.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 124 alin. (1) și (2) din Codul muncii, art. 166, 167 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, recunoașterea ilegală a refuzului Penitenciarului nr. 9 și Departamentului Instituțiilor Penitenciare, stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației pentru concediul medical de maternitate de la locul de muncă a soțului, a indemnizației pentru îngrijirea copilului Nicoleta Chirvas, născută la 10 septembrie 2013 până la vârsta de 3 ani, obligarea Departamentul Instituțiilor Penitenciare de a stabili, a calcula și a achita indemnizația pentru concediul prenatal și postnatal și a indemnizației pentru îngrijirea copilului Nicoleta Chirvas, născută la 10 septembrie 2013 până la vârsta de 3 ani.

La 26 iunie 2015, Olga Chirvas reprezentată de avocatul Victoria Zgherea a depus cerere suplimentară la cererea de chemare în judecată prin care a indicat că la 07 aprilie 2015 a născut al doilea copil Cătălin Chirvas.

Indică că la expirarea concediului de maternitate la 10 iunie 2015, s-a adresat Penitenciarului nr. 9 cu cerere prin care a solicitat calcularea și achitarea indemnizației pentru îngrijirea copilului minor Cătălin Chirvas de la locul de muncă a soțului.

Subliniază că prin răspunsul eliberat de Penitenciarul nr. 9 din 25 iunie 2015 cu nr. 8-G-10/15 cererea a fost respinsă, comunicându-i că contabilitatea Penitenciarului nu este în drept să-i achite indemnizația cu privire la concediul

prenatal și postnatal pe motiv că salariul efectivului de trupă, corpului de comandă din sistemul penitenciar nu achită contribuții de asigurări sociale, aceștia nu au calitate de asigurați și respectiv ea nu poate beneficia de indemnizație de maternitate.

Ulterior, prin cererea de concretizare a cerințelor, în temeiul art. 124 alin. (1) și (2) Codul muncii, solicită admiterea acțiunii, obligarea Departamentului Instituțiilor Penitenciare de a-i stabili, calcula și achita concediul medical de maternitate de la locul de muncă a soțului, a indemnizației pentru îngrijirea copilului Nicoleta Chirvas, născută la 10 septembrie 2013 până la vârsta de 3 ani, obligarea Departamentului Instituțiilor Penitenciare de a-i stabili, calcula și achita indemnizația pentru îngrijirea copilului Nicoleta Chirvas, născută la 10 septembrie 2013 până la vârsta de 3 ani, recunoașterea ilegală a refuzului Penitenciarului nr. 9 și Departamentului Instituțiilor Penitenciare de a stabili, a calcula și a achita indemnizația pentru concediul prenatal și postnatal de maternitate de la locul de muncă a soțului pentru copilului Cătălin Chirvas, născut la 07 aprilie 2015, obligarea Penitenciarului nr. 9 și Departamentului Instituțiilor Penitenciare de a stabili, calcula și achita indemnizația pentru concediul prenatal și postnatal de maternitate de la locul de muncă a soțului pentru copilul Cătălin Chirvas născut la 07 aprilie 2015, recunoașterea ilegală a refuzului Penitenciarului nr. 9 și Departamentului Instituțiilor Penitenciare de a stabili, calcula și achita indemnizația pentru îngrijirea copilului Cătălin Chirvas născut la 07 aprilie 2015, până la vârsta de 3 ani, obligarea Penitenciarului nr. 9 și Departamentului Instituțiilor Penitenciare de a stabili, calcula și achita indemnizația pentru îngrijirea copilului Cătălin Chirvas născut la 07 aprilie 2015, până la vârsta de 3 ani, încasarea din contul pârâților a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 17 noiembrie 2015, acțiunea a fost admisă, a fost recunoscut drept ilegal refuzul Departamentului Instituțiilor Penitenciare nr. 5/C-559 din 24 aprilie 2015, a fost obligat Departamentul Instituțiilor Penitenciare să calculeze și să achite Olgăi Chirvas indemnizația de maternitate în legătură cu faptul aflării în concediu de maternitate în perioada 05 februarie 2015 - 10 iunie 2015, urmat de nașterea copilului Cătălin Chirvas, născut la 07 aprilie 2015, a fost obligat Departamentul Instituțiilor Penitenciare să calculeze și să achite din bugetul de stat Olgăi Chirvas, indemnizația pentru creșterea copilului minor Nicoleta Chirvas, născută la data de 10 septembrie 2013, până la vârsta de 3 ani, a fost obligat Departamentul Instituțiilor Penitenciare să calculeze și să achite din bugetul de stat Olgăi Chirvas, indemnizația pentru creșterea copilului minor Cătălin Chirvas, născut la 07 aprilie 2015, până la vârsta de 3 ani, a fost încasat de la Departamentul Instituțiilor Penitenciare în beneficiul Olgăi Chirvas cheltuieli de judecată pentru asistența juridică acordată 3000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016, a fost respins apelul declarat de Departamentul Instituțiilor Penitenciare, menținută hotărârea primei instanțe.

La 18 octombrie 2016, Departamentul Instituțiilor Penitenciare a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei decizii prin care acțiunea să fie respinsă integral.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Obiectează că instanța de apel urma să se expună asupra argumentelor invocate de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare, însă aceste argumente au fost ignorate, fiind preluate concluziile greșite ale instanței de fond.

Instanța eronat a apreciat obiecțiile materiale invocate de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare ca neîntemeiate și a admis în mod eronat încasarea indemnizației de maternitate concediul prenatal (70 de zile) și postnatal (56 de zile) din salariul, mediu lunar al soțului.

Remarcă că art. 31 alin. (2) din Legea cu privire la sistemul penitenciar stipulează exhaustiv cazurile în care se plătesc sumele asigurate, fiind vorba de deces, invaliditate și vătămare a sănătății colaboratorului sistemului penitenciar în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu sau contractarea unei boli profesionale.

Remarcă că colaboratorii sistemului penitenciar nu sunt asigurați în sistemul public de asigurări sociale, fiind supuși asigurării de stat obligatorii.

În susținerea faptului că colaboratorii sistemului penitenciar nu sunt beneficiari ai tuturor prestațiilor de asigurări sociale este de menționat că calitatea de asigurat al bugetului de asigurări sociale este interdependentă cu calitatea de contribuabil al sistemului de asigurări sociale.

Astfel, explică că de prestații sociale beneficiază doar persoanele care achită aceste contribuții sau pentru care le achită angajatorul.

Consideră că concluziile instanței de apel, expuse în decizia sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Menționăm că potrivit pct. 2 din Hotărârea de Guvern cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii, cheltuielile suportate pentru plata indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, se va achita din contul mijloacelor bugetului asigurărilor sociale de stat persoanelor asigurate, iar în cazul persoanelor neasigurate, cheltuielile suportate pentru plata indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 1,5 ani, din contul mijloacelor bugetului de stat.

Totodată, potrivit pct.8 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, cererea pentru stabilirea indemnizației respective, se depune la casa teritorială de la locul de domiciliu sau, personal de către persoana căreia i se va stabili indemnizația sau prin intermediul reprezentantului primăriei. Cererea se depune conform modelului stabilit de Casa Națională.

Indică, în acest sens, că litigiile ce țin de aplicarea Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale se soluționează de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Astfel, consideră că instanța de fond și de apel eronat și ilegal au obligat Departamentul Instituțiilor Penitenciare să calculeze și să achite indemnizația lunară pentru îngrijirea și creșterea copiilor Nicoleta Chirvas și Cătălin Chirvas, până la vârsta de 3 ani.

Menționează că instanțele de fond și de apel, luând la bază prevederile legale enunțate, care reglementează raporturile juridice de stabilire și plată a indemnizațiilor de maternitate în cazurile persoanelor neasigurate, au interpretat eronat aceste legi și ca rezultat au emis hotărâri contrare legii, care necesită să fie casate integral, cu pronunțarea unei noi decizii privind respingerea pretențiilor înaintate de către Olga Chirvas către Departamentul Instituțiilor Penitenciare.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la data de 27 iulie 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 121).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Departamentul Instituțiilor Penitenciare nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Departamentul Instituțiilor Penitenciare, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Departamentul Instituțiilor Penitenciare ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Departamentul Instituțiilor Penitenciare se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Nicolae Craiu